

Gras-klover telen vraagt intensief management

De nieuwste gras-klavermengsels kunnen bij de huidige bemestingsniveaus meer droge stof opleveren dan gangbaar grasland. Met de steeds strengere bemestingsnormen is elke ton droge stof extra meegenomen. Zeker een nieuw gras-kloverperceel vraagt aandacht voor een voldoende klaveraandeel. Ook de bemesting gaat iets anders.

Gras-klover past mooi in een vruchtopvolging met voeder- of akkerbouwgewassen. Hoewel het door de aangescherpte derogatie-eisen minder actueel geworden is, zijn ruilpercelen tussen veehouders en akkerbouwers ideaal voor deze teelt. Ook vruchtopvolging met snijmaïs is geschikt. Gras-klover produceert goed na de stikstofarme stoppel van snijmaïs. Op zijn beurt profiteert snijmaïs optimaal van de door een gras-kloverzode opgebouwde stikstof.

Goede gras-kloverpercelen zijn bij de start ingezaaid met een mengsel van rode- en witte klover; ongeveer 70 procent rood en 30 procent wit. Totaal zo'n 7-10 kilo zaaizaad. Witte klover meezaaien is noodzakelijk voor een uniform perceel. Witte klover

kan zich, in tegenstelling tot rode klover, namelijk verspreiden zodat plekken met een matige stand worden ingevuld. Gras-kloverpercelen zijn geschikt voor maaien en rantsoenbeweiding, zijn door de aanwezigheid van rode klover minder gevoelig voor droogte en hebben later in het seizoen minder last van kroonroest. Om een perceel goed in balans te houden is het belangrijk lichte sneden (< 2 ton droge stof) af te wisselen met zwaardere sneden (> 3,5 ton droge stof).

De juiste bemesting

Om van een gras-kloverperceel een succes te maken is het belangrijk dat de pH en de

fosfaat- en kalitoestand op peil zijn. Doordat klover zelf stikstof bindt, kan de aanvoer van stikstof beperkt zijn. De stikstofbemesting van een gras-kloverperceel wijkt dan ook af van een normaal grasperceel. Het advies voor een gras-kloverperceel met 30 procent klover is om de eerste snede te bemesten afhankelijk van het gebruik en de NLV-waarde. De drijfmeststartgift is normaal gesproken voldoende. Eventueel kan dit worden aangevuld met 20-25 kilo N uit kunstmest om juist de grasgroei te bevorderen. Zie ook de tabel.

Extra attent

De andere sneden worden niet met stikstof

Topkuil is een initiatief van Melkvee.nl samen met BLGG AgroXpertus, OCI Agro, Plantum, Countus en Reesink. Topkuil is een wedstrijd om de beste voorjaarskuil en een platform om kennis te delen die leidt tot betere graskuilen. Kijk voor de laatste ontwikkelingen op www.topkuil.nl.

Tabel. Stikstofbestedingsadvies voor gras-klavermengsels (voor rode en witte klaver)

NLV	Eerste snede weiden	Eerste snede maaien	Overige sneden weiden/maaien
	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha
<150	60	80	0
150-200	50	70	0
200-250	40	60	0
250-300	30	50	0

Bron: Commissie Bemesting Grasland en Voedergewassen, Wageningen UR en OCI

bemest om zodoende de ontwikkeling van de klaver niet te remmen. De benodigde stikstof voor deze sneden moet tot stand komen door de stikstofbinding van de klaver. Deze binding hangt dus in sterke mate af van het klaveraandeel in het perceel en de verdeling van de klaver over het perceel. Een gras-klaverperceel met een klaveraandeel van ongeveer 30 procent kan dezelfde graskwaliteit leveren als een grasperceel dat op jaarbasis met 250 kilo N wordt bemest. De fosfaatbemesting van de eerste snede moet verlaagd worden. Hierdoor ontwikkelt het gras zich langzamer en krijgt klaver in de eerste snede meer bescherming. Bij een toestand 'voldoende' volstaat een P2O5-bemesting van 25 kilo. De kalibemesting is overeenkomstig een gewoon grasperceel. Op zandgronden dienen veehouders vanwege de uitspoeling extra attent te zijn op voldoende kali, omdat dit anders leidt tot wegval van de klaver.

Op gronden met een (vrij) laag zwavelleverend vermogen (< 11) is zwavelbemesting van 30-40

kilo S verdeeld over de eerste twee sneden aan te bevelen. De aanvoer vanuit de drijfmest en depositie vanuit de lucht is namelijk onvoldoende om de afvoer te compenseren.

Kalkrijke kleigronden

Klaver voelt zich het best thuis op kalkrijke kleigronden. Voor een goede groei is op deze gronden een pH nodig van 6 en hoger. Voor zandgronden geldt dat deze niet te droog mogen zijn. Daar is het streven naar een pH van 5,5. Is de pH lager, bekalk deze dan tot die pH van 5,5 is bereikt. Normaal zandgrasland heeft een streef-pH van 5. Veengronden zijn meestal te zuur en belemmeren door de hoge stikstofmineralisatie de groei van klaver. Een voldoende hoge pH is noodzakelijk omdat anders de stikstofbinding van klaver daalt. Dit komt doordat er niet alleen minder rhizobiumbacteriën zijn, maar ook doordat de wel aanwezige bacteriën van minder efficiënte rhizobiumstammen zijn. Ook de

beschikbaarheid van fosfaat neemt af bij een te lage pH. Calcium uit kalkmeststoffen stimuleert de groei van klaver.

Meer stikstofruimte

Doordat gras-klaverpercelen weinig tot geen stikstofbemesting nodig hebben, kan er 120-150 kilo N uit kunstmest per hectare uitgespaard worden. Die hoeveelheid stikstof kan elders in het bouwplan ingezet worden. Wel is het zo dat als de door klaver gebonden stikstof niet wordt omgezet in droge stof, dit hetzelfde lot ondergaat als niet-benutte stikstof op een gewoon grasperceel. Door neerslag kan deze in herfst en winter uitspoelen of denitrificeren. Tot laat in het seizoen bindt klaver stikstof. Deze wordt niet geheel benut voor grasgroei. De overmaat stikstof in het najaar spoelt in de herfst en winter uit of denitrificeert. De nitraatuitspoeling van een gras-klaverperceel is daardoor niet lager als van een normaal grasperceel. ■

Tips voor een Topkuil van gras-klaver

Maai op tijd, laat een snede niet te zwaar worden (maximaal 4 ton droge stof is al zwaar genoeg). Maai 's middags omdat dan het suikergehalte het hoogst is. Probeer het tevens zo te plannen dan de gras-klaver na maaien ook nog wat kan drogen zodat 's nachts de minste suiker wordt afgebroken. Gebruik voor een betere en gelijkmatigere droging een maaiër met kneuzer.

Een korte veldperiode is belangrijk. De veldperiode is variabel en hangt af van de dag- en nachttemperatuur, luchtvochtigheid, uren zon, windsnelheid en de zwaarte van de snede. Om u te helpen het beste inkuilmoment te bepalen

heeft OCI-Agro sinds kort de Agro Weather App beschikbaar. Op basis van parameters krijgt u voor een periode van twee dagen vooruit, iedere drie uur een cijfer (1-10) in hoeverre het op dat moment goed drogend weer is om in te kuilen. De Agro Weather App is gratis te downloaden in de iOS Store (Apple) en Google Play Store.

Schud de gemaaide snede zo min mogelijk en dan ook nog eens bij laag toerental. Ook het wiersen moet zo rustig mogelijk gebeuren. Alle handelingen moeten gericht zijn op een zo laag mogelijk veldverlies van de kleine klaverblaadjes die relatief veel voedingswaarde bevatten. Is er sprake van

scherp drogende omstandigheden (zon, straffe wind), dan kan ook de keuze gemaakt worden de snede in plaats van te schudden eerder in de wiers te leggen. De snede droogt dan nog verder in het zwad en ligt tijdig klaar om ingekuild te worden. Kuil ter beperking van de veldverliezen de snede ook niet te droog in; maximaal zo'n 40 procent droge stof.

Rijd, in vergelijking met alleen een grassnede, de kuil extra goed aan. Op deze manier is ook de potentieel extra aanwezige lucht in de holle klaverstengels uit de kuil te krijgen en daarmee het extra risico op de vorming van schimmels.